

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, Н. пош.
Конто пошт. ш. 143322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА
Місячної в краю 450 зод.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 зл., Німеччині 750 зл.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехо-
словаччині 20 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 зл., Австрії
750 зл. — Зміна адреси 1 зод.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Після державного перевороту на Литві.

Контракція комуністів. — Похід на Ковно? — Президент Грінюс зрієся становища. — Засідання союму. — Президентом держави Сметона. — Новий уряд не змінить політики до СРСР? — Відгомін боїв. — Арештування. — Розпорядки.

Варшава, 19. грудня 1926.

Сметона прийняв президентуру з рук армії з тим, що задержить її до хвилі конституційного управління справи президентури. Начальний командант литовських військ Жуковський, приятель Сметони, заявився за новим урядом. Всупереч попереднім інформаціям президент республіки Грінюс заявив мабуть, що погодиться з новим положенням щойно, як його залегалізує сойм. Цивільні влади мемельської округи полишилися на місці і даліше урядують, але під доглядом військової команди. На чолі директоріату стоїть дотеперішній президент.

У деяких місцевостях шавельського повіту збираються відділи комуністів з полковником Зенайтсом на чолі. До акції комуністів приступив мабуть бувш. міністр поваленого уряду Пожелло і комісар Августіс, що недавно приїхав із СРСР. Комуністи у відозві звивають населення, щоби вступало до їх відділів з метою походу на Ковно, бо після заняття Ковна запевнена є збройна поміч від більшовиків, щоби відібрати Вильню. На литовським кордоні у Маріямполі і Волковиськах комуністи пробували 18. грудня зачати збройну акцію.

Ковенська радіостанція видала такий комунікат: Дня 18. грудня през. Грінюс зрієся свого становища. Нині дня 19. грудня скликаю сойм у Ковні, при участі 44 послів. Дотеперішній маршалок сойму Штавайтис зрієся проводу. Маршалком сойму вибраний Стугінський. Опісля сойм 33 голосами вибрав нового президента республіки Антона Сметону. Сметона зараз з відділом кінноти явився на Замку. В засіданні сойму брала участь лише правниця; демократів не було. Спожик національних меншостей був 1 Жид, 1 Поляк і 2 представники Клайпеди. На засі-

данні був присутній дипломатичний корпус. — З Риги повідомляють, що всі бувші міністри є вже на волі.

Берлін, 20. грудня 1926.

Телеграфічна агенція Уніон розіслала вістку, начеб литовський посол у Москві зложив у комісаріаті для закордонних справ заяву, що новий литовський уряд не буде вести політики ворожої для СРСР, але навпаки буде старатися зі свого боку додержати прийняті попередніми урядами зобов'язання, бо вважає своїм завданням утрєвалення литовсько-більшовицького союзу. Більшовицький уряд нібито висловив задоволення з приводу такої заяви.

З Риги повідомляють, що в Ковні та в околиці чути було вечером 19-го грудня крісову стрілянину, що тревала яких 20 хвиля. Одна рижська газета повідомляє, що арештовано послів Дайлду і жінку посла Буроніс, що належать до соціалістів. На кордоні біля Маріямполя були нібито бої між соціалістами і прихильниками нового уряду. Полк піхоти, що заявився був за давнім урядом і заяв був становища на Зеленом Горбі біля Ковна, роззброєно й інтерновано.

Нові влади видали розпорядки в справі контролі особового руху. Транзитові поїзди контролює військо, пасажирів піддається пашпортовій ревізії. Те саме діється по дорогах. Телеграфічна і телефонічна комунікація в цілій державі є під строю контролею. У прикордонних місцевостях розлішено розпорядки про введення віймового стану. М. и. після 18 год. не вільно бути на вулиці, а після 21. год. всі світла в хатах мався погасити. У льокалях після 18. год. можуть бути лише члени родин і постійні мешканці, чужих треба зголошувати на поліції.

з якогонебудь боку. Італія веде рішучо мирову політику.

Ювілей Василя Лукича.

Поклін робітничої культури і громадському діячові.

Львів, 20. грудня 1926.

Скромно, але гідно і справді культурно відзначувала вчора українська громада у Львові 50-ліття літературної праці і 70-ліття уродин заслуженого діла на нині української культури і народної освіти — Василя Лукича-Левіцького. Численно зібрані делегати наших центральних установ, ірєдставники філії «Прогресу» на Львів-повіт, Львів-місто і з Шиньця, заступники винищюїх громад, де жогне від довшого часу Ювілей, і заступники сільських читальні складали свою сердечну подяку і покін отозкому тихому, скромному народному робітничові, що п'ятьдесять літ трудився як письменник, публіцист, редактор, видавець, а одночасно як освітній і економічний діяч для піднесення культурного рівня рідного народу, для його зривання з нищюїми, щасливими народами. Це свято признання праці й заслуг Ювілея перемінюєся в справжнє свято української культури.

Тому в 12 год. ввечері заповнилася зала засідань Львівської філії «Прогресу» делегатами і гостями. Ювілейцю зложився товариства свої дружини, повитані трімаками, оплесками, після чого забрав слово містогос. «Прогрес»

ти» д-р Брїж, що в коротких словах представив діяльність і заслуги Василя Лукича для українського народу. Закінчив свою промову ширими побажаннями для Ювілея і вручив йому артистично виконану адресу від усіх українських центральних установ у Львові.

Низку привітань започаткував п. В. Доросенко, що промовляв від Українського Т-ва допомоги емігрантам і вручив Ювілейцю адресу-подяку від згаданого Т-ва роботи пп. Холодного і Лисовського. З черги вітань Ювілея проф. К. Студинський від Науки Т-ва ім. Шевченка, д-р І. Німчук від редакції «Діло» і від Т-ва журналістів і письменників ім. Івана Франка, започаткуючи, що рада цього Т-ва поставити на найближчих своїх загальних зборах внесення на іменування В. Лукича своїм почесним членом, д-р І. Левіцький від Вид. Спілки «Діло», п. К. Малицька від філії «Прогресу» на Львів-повіт, першим головою якої був Ювілей, п. Стронський від філії «Прогресу» на Львів-місто і від Визвольної Помочі українського народного учительства і вкінці сел. Мих. Кернота від чит. «Прогресу» в Підберізках.

По тих привітань відповідав зворушеними словами Ювілей, заявляючи у своїй скромності, що на таке свято він собі не заслужує, бо він робив тільки те, що сповняв свій обов'язок. Оповідав коротко про свої шкільні часи в Бережанах і у Львові, згадував своїх учителів, тодішніх діячів і своїх товаришів, під рукою яких або з якими довелося йому працювати. Вкінці дякував Т-ву «Прогресу», всім делегатам, промовляючи і учасникам свого свято-ювілею.

На тому офіційній часті свята закінчилися і присутні перейшли до великої бібліотечної зали «Прогресу», де при скромній перекусці, перепитаній промовою-привітання, проведено це кілька приємних хвилин. Перед тим ще відчитано привітні телеграми і писма, що наспіли в день ювілею, а саме від ексц. мітр. Штеїнського, Марка Черемшини, українського університету в Празі і його ректора д-ра О. Колески, Андія Чайковського, останнього Могіланова з ред. «Друга» гофр. Антона Долбицького з Індія, літ. критика Мих. Мочульського з Громадської філії «Прогресу» в Бережанах, Учительської Громади в Перемішлі, п-на Глушківця у Станіславові, Союзу Українок у Перемішлі, о. Омеляна Абрисовського зі Станіславівщини, д-ра Василя Щурата, д-ра Остапа Макаруши, о. д-ра Ішаків в Заліжжях, п. Волода Рудницького в Бродях, Учительської Громади в Станіславові й ин. Особно передано Ювілейцю привітне писмо, підписане всіми читальнями Львова і львівського повіту.

Після відчитання привітань промовляв: дир. Галушківський (в честь дружини Ювілея Ольги з Гузарів Левіцької), п. Петро Кіж (від мовної читальні «Прогресу» у Винищах), п. Бабій (від львівських читальні), проф. Студинський (про вагу споминів, які повинні залишити нам Ювілей), дир. Колтунюк ім. «Дністра», історію якого написав Ювілей, исп. Ліщинський (ім. прогресивних робітників), ред. Мудрий (про вагу щоденної систематичної праці, зразком чого є саме Ювілей), о. дек. Рижик, що змалював заслуги Ювілея для Винища (закупно ґрунту і будинку для читальні, де містяться всі товариства, пам'ятник Шевченка і найближчої околиці дир. Фидимич (про працю Лукича на економічному полі і вагу тої роботи), п. Степан Кіж, що дякував Ювілейцю ім. винищюїх старших громадян. На тому ліста промови вичерпалися і гучили «Могіла діла» в честь Ювілея закінчено це символічне свято в 3 год. попол.

Паньчинин засуджений знову на 4 роки.

Варшава, 19. грудня 1926.

Апеляційний суд у Варшаві розглядав другий раз справу Степана Паньчинина зі Львова, обвинуваченого за участь в організуванні акцій, що мала на меті улявлення з військовою тюрмою офіцерів-комуністів Нечорівського і Багачського, яких описав розстріляно. Суд першої інстанції засудив свого часу Паньчинина на 21 рік тюрми. Апеляційний суд наслідком відкачу, внесеного прокуратором, піднявши Паньчининові казу до 4 літ. Від цього присуду вінс оборонців Паньчинина д-р Дембровський відкач до Найвищого Суду, який ліс присуд, спрямовуючи справу до апеляційного суду в інших судейських компеті. Після пореволюційного розправ засуджено Степана Паньчинина знову на 4 роки тюрми.

Вуголь—сталь—зброя.

Львів, 20. грудня 1926.

Ініціатор і співтворець німецько-французького сталевого картелю Арнольд Рехберг міститься у віденській «Н. Фр. Прессе» сенсаційну статтю: «Предложення німецько-французького мілітарного союзу». Німецько-французький залізний пакт, що є сьогодні фактом довершеним, має свою історію. Тяжкий промисл Німеччини і Франції довго находився в ненормальному становищі. В довоєнній добі Німеччина розпоряджалась надміром вугля, а Франція надміром залізної руди. Від цього терпіли обидві держави. Тому керманічі тяжкого промислу одної й другої країни вже перед війною робили заходи з метою об'єднати вуголь з рудою.

Та вибух війни не лише перепинив ці заходи, але й зліквідував їх на довший час. Що більше! Франція, добувши після війни Альзасію й Лотарингію, ще збільшила надмір руди, а одночасно збільшила диспропорцію між рудою і вуглем. Французький тяжкий промисл намагався тепер уладитися без Німеччини, довівши до обсади рурської вуглевої області. Та опір населення Рурщини знівечив ці горді пляни. Тісний зв'язок між вуглем і рудою примусив керманічів німецької й французької індустрії шукати виходу на иній площині, на площині порозуміння, а не на площині насилья. Після довгих заходів і переговорів прийшло до створення німецької кондомінії у вугляно-рудній ділянці, до спілки між вуглем і рудою, до союзу між німецькою і французькою тяжкою індустрією.

Німецько-французький залізний пакт знівечив основи версайського трактату. Метою версайського договору було забезпечити супрематію Франції у всіх ділянках європейського життя і в мішних клячах тримати Німеччину. Колиж це вийшлося неможливим, колиж у ділянці індустрії мусіло — після супрематійних спроб — прийти до співпраці і поділу впливів, то ця подія потягас за собою конечність співпраці й на інших ділянках. Бо не може бути так, щоби в індустріальній ділянці Німці і Французи були приятелями, а в усіх інших справах ворогами. Коли заважити, що індустрія, що економіка є в нинішніх часах основою всякої політики, то ясно, що німецько-французький залізний пакт є передумовою дальшого затіснювання взаємини між Німеччиною і Францією.

Виходячи з основи і льогіки економічного співпраці, Арнольд Рехберг, ініціатор залізного картелю, виступає з новою ініціативою.

Після попереднього засаження думки — лише він — в колах французьких державних мужів і військових, виступає у французькій пресі з таким ясно спеціалізованим предложенням: «Франція і Німеччина взаімо забезпечують собі свої границі проти якогонебудь нападу з боку третьої могутності. Твориться спільний генеральний штаб, додержаний з французьких і німецьких генералів, який в рівній мірі пораджує як є радами французької так і німецької армії. Той генеральний штаб має право нагадувати над французькими і німецькими військами і він виплачує план для есентуальної оборони французьких і німецьких границь. Пропорція між французькою і німецькою армією буде встановлюватися 5:3, т. є. що коли французька армія матиме 300.000, то німецька 200.000 чоловік. Бельгія повинна бути приєднана до французько-німецького мілітарного союзу».

Оконечний вислід виборів на Мадярщині.

Будапешт, 19. грудня 1926.

Виследи виборів, за військовою виборчої округи північний Будапешт і одної провінціальної округи, є такі, що уряд одержав 206 мандатів, опозиція 99.

Злучені Держави і СРСР.

Лондон, 19. грудня 1926.

«Шікаго Трібюн» повідомляє, що американський уряд дав візу Пятакову, який в імені СРСР, має вести переговори в справі російських довгів у Злучених Державах.

Мусоліні про можливість війни.

Лондон, 19. грудня 1926.

Мусоліні в інтерв'ю з римським кореспондентом ньюйорської «Есо-шендед Поес» заявив, що францусько-італійське порозуміння є конечне для розвитку Європи. Найліпшим способом вдержання мира є рівновага збройних сил, бо повне виключення війни в теперішній мент є неможливе. Тому теж італія є все готова боронитися перед нападами

Дописи.

Школа (Свята "Просвіта"). Як усього, так і в Школі відвідувачів свято "Просвіти", що відбулося в днях 8 і 12. п. м. На першу частину свята (8.XII) зложилися: Служба Божа, яку відправив о. дєкан Качмарський із Славська й паляниця за померлих членів "Просвіти", до якої приступило чотириох священиків, та виступи Жильської дівчини, що під умілим промовою п. О. Ткачука вивела гарні руханкові апарани, досконалі народні танки та декламації і спів. На закінчення промовив секретар філії п. Іван А. Крушевський, який зворушив збірників так, що дівчата довгі-довгі оплески. Друга частина свята складалася з вистави "Катерина" в неділю (12.XII), якої режисером був п. О. Ткачук. На обох частинах свята сали магістрату була виконана по берегах (першим разом було біля 1.000 осіб); успіх з цього як магістрату так і моральної був величезний. Ніхто з цього погляду не може жалітися на Славський, а в першій мірі не може докоряти видів, що завжди улаштуванням свята. Напакі — всі повинні признати йому багато заслуг у цій ділі.

От. Ік.

Ванне для батьків і учеників.

Комунікат Кружка "Рідної Школи" в Перемишлі.

З кінцем шк. р. 1924/25 Дирекція української гімназії в Перемишлі оголосила своїм учням, що на зарадження кураторів приймати буде до цієї гімназії учнів тільки з п'ятих повітів (Березі, Добромисль, Мостиска, Перемишль і Ярослав). І прогном шк. р. 1925/26 і 1926/27 приймала Дирекція учнів справді тільки з тих п'ятих повітів, а відмовляла прийняти учнів з усіх інших повітів. Наслідком такого зарадження такі повіти, як Любачів, Льско, Сніж, Старий Самбір і Турка, а яких учні в поважній кількості до видання цього зарадження записувалися до перемиської української гімназії, що була і є в найближчій мусіли або шукати собі іншої української гімназії, або переписуватися до гімназії польських, або цілком викрестися дальшого навчання. Це було велике покривдження дотичних батьків і проти того кривдичого зарадження, а в обороні права батьків ступає Старшина Кружка "Рідної Школи" в Перемишлі. І тому ужила всіх можливих заходів у цій справі, щоб вона не зарадження уступила. Старшина висилає до шкільної влади писма і меморіали, а також особливі делегації і до кураторів і до міністерства у Варшаві з домагаючим усунення цього зарадження.

На днє Дирекції перемиської української гімназії дістала від своєї зверхньої влади писма, яким згадане вище обмежуваче зарадження усунуто. Відтепер Дирекція української гімназії в Перемишлі не може робити батькам ніяких перепон і припиняє їх синів до цієї гімназії, з чого повину вони не походять. Отже до перемиської української гімназії відтепер можуть вступати учні з усіх повітів. Колиб Дирекція відмовилася когось прийняти, то в кожному поодинокім випадку має обов'язок дати дотичним батькам відомому резолюцію на письмі з умотивуванням відмови. Так наказує об'єднаний куратори Д. І. О. з дня 9. вересня 1926 Ч. II — 12105/26 (Дізн. нг. кур. О. С. Ч. II, № 9 з р. 1926).

Це подається до відома інтересованим батькам і повстан.

Старшина Кружка "Рідної Школи".

Р. С. — З уваги на більші кошти, які Кружок "Рідної Школи" в Перемишлі мусів покрити у справі з тою справою, проситься дотичні повіти й батьків не забувати на випорожнену касу того Кружка і дати йому змогу вести далі оборону нашого шкільництва.

ОПОВІСТКИ.

Винес надзвичайних датків на "Рідну Школу": (коти подані в золотих): 1) Березів: Вербіт Кооп. "Хлібороб" 10. Славський: о. П. Штокало 5. Криве: о. І. Мико 5. О. Наконечний 1. Конохи: М. Гуцалівна 3. Нарай: О. Саг'ядак 3. Погори: Кооп. Базар 5. Рибники: о. П. Ганчак 5. Урмань: Кооп. "Поступ" 10. Разом 47 зол. — 2) Березів: Воля Гор. В. Фелендін 2. Вала: П. Боднарівна 70. Глушко: Чит. "Просвіта" 3. Домарад: М. Полюх 2. Павлоком: Н. Лепицький 5. Улюч: о. О. Солтисович 5. Разом 37 зол. 3) Бібрка: Бірка: Уряд парох 14. Тов. "Сокол" 3. Гусати: Чит. "Просвіта" 3. Девятини: Кооп. "Любов" 20. Заліз: о. І. Виницький 10. Ляшків: Дол. о. В. Андрух (зб.) 935. Стрильська Стрі: Т. І. Гриняй 10. Ходорів: д-р А. Строніцький 15. Разом 60 з золотих. 4) Богородчани: Дуброва: Софія Шенковська 3. Лисець: о. Т. Чубатий 10. Разом 13 зол. 5) Борішків: Боріш: о. В. Напронський 5. Олександрів Напронська 25. Гуштин: Д. Демкович 5. Шершенів: "Нап. Дім" 20. Разом 3750. 6) Бродів: Бродів: о. М. Демківський 5. Кружок "Р. Ш." 40. Кадаубська: о. А. Кизь 1050. Немец:

Чит. "Просвіта" 320. Пакамін: о. М. Ваврик 10. Разом 7770. 7) Бучач: Грегорі: Кооператива "Єдність" 10. Залішків: Мали: Чит. "Просвіта" 10. Залішків: Кооп. "Зоря" 5. Лазівська: Г. Стаха 3. Липишків: Кооп. "Правда" 10. Разом 43. 8) Горлиці: Липишків: о. В. Лях 5. Мичина: О. Братан 2. Висока: о. А. Дорош 10. Разом 17. 9) Городенка: Жуків: О. Попович 3. Тишків: В. Ломч 5. Якубік: Марія Домкович 3. Разом 13. 10) Городок: Бартант: Кооп. "Відбудова" 5. Городок: Д-р С. Білек 10. Д-р Л. Озаркович 2. Обетин: Д-р І. Кирич 3. Ясінська: о. В. Марчак 5. Разом 25. 11) Добромиль: Бірка: Коужок "Р. Ш." 35. о. І. Лебедович 250. Військо: о. О. Мельников 5. Жогатин: А. Волин 5. Посада Риб: С. Волин 5. — Разом 250. 12) Доліна: Волоське Село: о. В. Сухий 2. Болехів: Г. Лисенський 6. Лещків: о. В. Дуда 3. Раків: Чит. "Просвіта" 20. Струтин Никитий: О. Іжницький 2. Цісв: В. Пилик 4. Струтин Вислий: Аппа Павлусевич 3. — Разом 40. 13) Дрогобич: Борислав: Іж. М. Капустя 20. Воробілевіч: Кооп. "Єдність" 6. Липиш: Кооп. "Єдність" 10. Рибник: о. А. Тимків 10. Осово: о. Е. Моравський 10. Разом 56. 14) Жидачів: Велесь: о. І. Михайлів 1. Базилів: Під: о. І. Тимків 5. Новошми: Чит. "Просвіта" 3. Смух: 3. Грубська 1. Пчани: І. Білинський 5. Облужин: О. Полагіна 10. Дубрівка: о. І. Чигета 250. Поотеси: о. І. Рощак 5. Разом 3450. 15) Жовква: Котків: Монастир ОО. Василій 5. О. Миколаєвич 2. Миколаєвич 2. Дабудин: о. І. Пастернак 4. Любеля: о. Ю. Гумецький 3. Павлина Філевич 5. Релішків: Марія Банах 3. Боніш: М. Миколаєвич 2. Колодєнко: А. Москода 1. Честин: О. Левинська 450. Мокротин: С. Ковалевська 3. П. Ольшанська 5. Школяр: О. Михайлишин 10. Териня: Кооп. "Опшадність" 10. Разом 5950. 16) Залішків: Жезав: Ю. Сохавська 3. Залішків: д-р Р. Стефанович 5. Сініків: І. Курієв 5. Разом 1750. 17) Збарж: Збарж: Е. Білинський 5. А. Шеліга 4. д-р І. Кузьмич 20. д-р В. Гамаль 20. Нове Село: Чит. "Просвіта" 5. Кружок "Р. Ш." 20. Лисинів: Кооп. "Дніпро" 15. Шельдаків: о. С. Стець 8. Розношинів: Кооп. "Єдність" 5. Чит. "Просвіта" 5. Синава: С. Старицький 5. Червоків: А. Гича 3. о. В. Стадник 1750. Разом 1325. 18) Збараж: Збараж: о. Т. Була 3. Махнів: о. М. Гульовський 250. Олір: о. Н. Янович 5. Зборів: Д-р В. Душеньчук 5. Перепельнич: Чит. "Просвіта" 558. Поморня: А. Воскресова 2. Разом 2308. 19) Золочів: Гологон: о. Г. Паньшин 5. Класне: о. В. Познаховський 5. Переволочна: І. Сухийський 2. Разом 12. 20) Калущ: Калущ: д-р М. Воробель 15. д-р С. Халіцький 6. Завадка: Малий Котак 5. Новий: М. Посадський 2. Ворішків: Кооп. "Відбудова" 10. Голінь: о. Т. Богачевський 5. Березиня Шлях: А. Троянська 10. Петрівка: В. Сініська (зб.) 19. Разом 72. 21) Камінька: Добровір: о. В. Куріш 10. Чумани: І. Шанковська 10. Деревляни: о. "Задворник 5. Камінька: Р. Петрушевич 1. Бантонин: М. Гоушевська 5. Дідилів: о. І. Пажарко 10. Разом 41. (Дальше буде.)

ДРІБНІ ОГолошення.

КУПУЙТЕ КАЛЕНДАР-ЕНЦИКЛОПЕДИЮ "ТОВАРИШ" на 1927 рік. Ціна 250 зол. Замовлення посилати: Кооператива "Друкар", Львів, Руська 3. 10—

ІДЕАЛЬНА НАСТА до зубів **КРЕМ ПЕРЛОВИ** Ігнатонч Львів. 956 24—

Д-Р КУЗЬМАК, лікар в Балигороді ад Льво, прийме негайно інтелігентнішу жінку до поміч в домашнім господарстві. 1128 3—3

60 сот. коштує одна ложечка до чорної кави з хінського срібла у Мандя вул. Коперника 14. Проти кіна Коперник. 681 16—?

АБСОЛВЕНТ учительського семінара пошукує лекції на провінції. — Ласкаві оголошення приймає: Сірецький, Станіслав, Новинський 16. 1169 1—1

ПОШУКУЮ шкільного помічника, до мішаної роботи, щоб вийти кріп. — Оголошення до Івана Вовка, Лупків. 1161 1—1

ОГолошення.

За оголошення Редакція не відповідає.

МЕБЛІ на спати, власного виробу поодинокі і компактні урядження найдешевше **ТАННЕНБАУМ**

робітня: вул. ЯКОВА ГЕРМАНА 7, магазин **ВАЛОВА 15.,** СОБІСЬКОГО 18. 1000 в подвійно. 3—4

Оказія! Тільки через цілий грудень продає фірма **ЯН ВАЛЛАХ і СИН**

фабричний склад сукна Львів, Ринк 31 **позозовні матеріали по фабрич-** 10/5 **них цінах.** 7—8 **коці** Величезний вибір **БУНДИ**

Родичі!

Купуйте для дітей на "МИКОЛАЯ" та "ЯЛИНКУ" такі книжки з барвними зображеннями:

А) для дітей 3—6 літніх:

1. Барвни А. М. В.
2. Хто починає
3. Братчик і Сестричка
4. Дні Зари
5. Добрі Приятелі
6. Чуда техніки в житті дітей

Б) для дітей 7—10 літніх:

1. Червона Шапочка
2. Хто починає
3. Сигурочка
4. Іяль і Гануся
5. Попелюшка
6. Мізинчик
7. Лиса рожечка
8. Вовк і козенята
9. Чарівний столик
10. Бабуся Метелиця
11. Мандаринки Гулівера
12. Гусляка
13. Робітник Круго
14. Каліф Бузюк
15. Брат і сестра
16. Домовики

Жадайте цих книжок по всіх українських книгарнях. 3—3

ГОЛОВНИЙ СКЛАД:
Видавництво "Світ Дитини"
Львів, ул. Зіморозка 3.

Оголошення.

Головний Виділ Т-ва "Просвіта" у Львові укладає за співучастю Краєвого Реалістичного Союзу в сільсько-господарській школі в Милованою односторонній курс кооперативного вчоводства і діловодства в місяці лютому 1927 року. Курс зачинається для 1. лютого і триватиме до дня 28. лютого, включно. Односторонньо проголошує Головний Виділ який на прийнятті 15 учасників під отсими умовами: 1) оголошуватися можуть мушени в віці 16—35 літ, що покінчили народно школу і викажуть участю в кооперативній праці; 2) кожний учасник має принести зі собою крім білих подушок, простирало і покривчів; 3) учасник млатить за удержання, опал, світло і науку квоту рівняючись 5 амер. доларів; 4) Пестити вислані кооперативники мають першештаб. Оголошення на курс належить вносити найпізніше до 10. січня 1927 року чено на адресу: Господарсько-садівничої школи товариства "Просвіта" в Миловано п. Стригани. Повідомлення про прийнятті будуть вислані управою школи 20. січня 1927.

За Головний Виділ Т-ва "Просвіта" 1165 у Львові. 1—1
М. Галушницький Василь Мудрий
голова. секретар.

РУТИНОВАНИЙ адвокатський аплікант який може вести свентуально самостійно адвокатську канцелярію, пошукує зараз місця. Відомість: Василь Скрипчук, апл. адв., Полухів Великий п. Глиничі ж. Львова. 1168 1—1

ПРОДАЖ | **12/12/26** | **ЯЛИНКА-А**

опусту уділять фірма

І. ДРЕКСЛЕР і СИНІ, пл. Капітульна ч. 2.
ПРИ ЗАКУПНІ КОВДЕР, МАТЕРІАЛ, КОШІВ, КАП, ФІРАНОК, ХІДНИКІВ, ПОЛОТЕН, БІЛЛЯ ЖІНОЧОГО, МУ-1151
ЖЕСЬКОГО і СТОЛОВОГО. 7—5

ХТО з панів з вищим обра- зованням хоче на- вязати переписку з панною на стано- вичі, нехай іде зголошення до Ад- міністрації під "На- дія". 1167 1—1

Пийте

Львівське Пиво!

Скрізь за ним питають

Скрізь хвалять

Здійснення цього плану з гнучкістю чинною відносини між Німеччиною і Францією і в зовсім інших перспективі вирішують далішій події на європейському суходолі. Перш усього всяка мілітарна контролі над Німеччиною стає зайвою, бо французькі генерали матимуть змогу безпосередньо переглянути нагляд над німецькою армією. Одночасно на тому нічого не терпить німецька гордість, бо таке саме право приналежить німецьким генералам у відношенні до французької армії. Французько-німецький мілітарний союз зі своїм генеральним штабом автоматично усуває можливість збройного конфлікту між цими державами. Навпаки, він об'єднує обидві держави і спрямовує їх проти всіх спільних противників. Положення Європи, найбільш культурна, цивілізована, випосажена матеріальними і духовними багатствами, в дальшому розвитку подій поширює свою кондомінію на цілу Європу, а може й далеко поза її межі.

Союз вугля і руди, союз стали, економічна сплітка потягає за собою союз фізичних сил, союз зброї для оборони і поширення матеріальних цінностей, як основу всесвітніх інстинктів. Тяжка індустрія будує основи нових груп у Європі і світі. Постійно зміцнюючись і підпорядковуючи собі всі інші цінності і сили, вона стійко розгортає все, що стане їй на перешкоді, вводячи новий правопорядок в Європі.

На розпутті...

Смерть Пашіча. — Нелепність в Югославії.

(Від нашого кореспондента.)

Бігород, 14. грудня 1926.

В критичному стані держави не стало М. Пашіча між життями, не стало того, що у великій мірі причинилося до створення цієї держави, що довго стоїв біля її керма, що пера вносив її на твердий ґрунт з багатствами небезпек.

М. Пашіч на протязі останнього півстоліття був найвизначнішою фігурою на Балкані. Мовчазний і стриманий, не маючи дару слова, але виключаючи зором розумом і безперечними способностями, всім завоювати собі популярність в масах сербського народу і здобути високе становище. У внутрішній політиці тримався метод російських державних мужів — лише з тою різницею, що в неслухняній молодій Сербії, а пізніше й у Югославії він не міг зразу викласти заповіді великого притиску, лише здобував монополію впливу зміцнюючи своєї партії, здобуваючи її при виборах засобами ріж-

них утисків, більше мандатів, ніж би вона могла дістати в інших умовах. В своїх лавах не допускав жадної опозиції та критики, безоглядно нищив своїх противників, засуджуючи їх на політичну смерть. Не перебирав у засобах та можливостях у своїй праці, лише дивився, щоб вони були йому корисними. Ніколи не дав як нести себе з рівноваги, чи чинив збентежити. Не маючи дару слова, він свою небезпечність завів до мінімуму, не ділячись ніколи з ніким своїми думками та планами. Він оставав політичним офісником навіть для своїх найближчих кол, своїм мовчанням та замкнутістю створював завжди таку незвідомість в критичних моментах, примушуючи цим способом як своїх прихильників, так і противників мимоволі звертати свої очі до його, напружено ждати його слова, чи якогось нового несподіваного для всіх кроку.

Та жінці стерся і цей залізний чоловік. Боротьба в минулому, напружена праця і старі літа давали себе все більше відчувати. Вистарчало розуму та політичного досвіду, але слабша енергія, стареча рука не могла уже так міцно тримати керма, тим паче, що море почало робитися знову неспокійним, почало бурхати хвилями, загрожувало небезпечкою. Не міг уже так рішуче і твердо зняти шварти та перорозуміння в своїй партії, яка все більше і більше почала виявляти недостачу дисципліни та нахил до розколу на менші групи. Втомолювала боротьба з хитрим, енергійним С. Радічем, що відкрито працював на ослаблення як самого Пашіча, так і радикальної партії. І старий політик якраз у той час, коли відрізнявся був урочисто відсвяткувати минулих своїх 80 літ, похитнувся, випустив керма зі своїх рук і пішов на відпочинок, щоб знову набратися сил і зробити рішучий удар, котрим би міг повернути собі свої старі позиції. Розраховуючись більш-менш із опозицією у своїй партії, виключаючи з неї Л. Йовановича, та уступивши своє місце, розумівся — не добровільно, здавалося, певній і слухняній людині М. Узуновичу, котрий не відзначався особливими амбіціями, М. Пашіч поїхав до Карлову.

Минув короткий час, а уже з'явилися докази того, що у радикальній партії не все йде так, як треба було. В першу чергу не помирився між собою бігородський радикалізм, наслідком чого з'явилися два списки при виборах до міської управи, хоча обидва ці списки разом дістали багато більшу кількість голосів, ніж демократи, то всетаки міське самоуправління, дякуючи цьому роздвоєнню, перейшло до рук демократів.

З перших днів уряд М. Узуновича був примушений вести постійну боротьбу за себе існування, поборювати перешкоди та обминати колами, котрі йому швидко кидали під ноги «співників» С. Радіч. Головно завдяки цьому уряд вичив цілковиту не-

здатність до праці, викликав загальне незадоволення у широких колах громадянства і навіть опозицію та інтриги між радикалами. Але завдяки впертості М. Узуновича, уряд всетаки продовжував існувати. Ближні до Пашіча кола, сильно похиталися в Узуновичу, який до того ж нечаяв вести свою власну гру та дістав небажану для них амбіцію і самоупевненість. В радикальних колах з'явилася внутрішній розкол, бо коли один висловлювався рішучо проти М. Узуновича і декотрих його міністрів, то знову інші висловлювали свою підтримку і були проти повернення М. Пашіча, мотивуючи це тим, що він уже занадто старий і не має тепер притримуватися до нових вимог.

В такий ситуації, повернувшись і зграбачив, застав М. Пашіч свою партію. Тяжко було знайти якийсь вихід, але поміг випадок: італійсько-альбанське порозуміння, котре повело за собою спершу димісію міністра закордонних справ, а після і цілого кабінету М. Узуновича. Разувалися і ті, що Пашіч знову з'явиться на чолі уряду, правилим дотеперішню коаліцію з радикалами, та що недалеким час нових виборів до парламенту. Але проти сподівання король доручив скласти уряд знову М. Узуновичу, котрий без наради з Пашічем, приступив був негайно до переведення в життя свого мандату.

Справжню сенсацію був викликав несподіваний комунікат проти Узуновича, якого від імені Пашіча оголосила другої днини «Політика». Це створило дуже тяжку і делікатну ситуацію, бо коли радикали, ставши на бік Пашіча, відкрито висловили своє недовіра мандатареві, це одночасово муслоб означати і недовіру до того, хто дав цей мандат, т. б. до короля. Небезпеку такого становища зрозумів Пашіч. Досягнувши потрібного враження, спростував цей комунікат, а Узунович повернув мандат назад, хоча і мав реальну можливість створити кабінет.

На нараді до королівського двірця були покликані, розуміється, не в один час, як С. Радіч, так і М. Пашіч. Тогож дня під час вечір Пашіч несподівано захворів, а ранком не стало його в живих.

Югославія втратила найбільшого свого політичного діяча, радикальна партія в непереміт часі лишилася без свого проводиря, котрий створив її і дав їй силу до кульмінації сили і розвитку. А для нас,

Україні, не стало одного широкого прихильника великої, єдиної, незалежної Росії, отже в кожному разі неприхильного до нас та наших амбіцій.

Є два головні шляхи, котрими тепер може піти політичне життя в Югославії — шлях дійсно демократичного відродження і консолідації на цих підвалинах, і шлях — розкладу, котрий зможе спершу виявитися яконебудь фашистського спробою націоналістичних кол. Недалека майбутність покаже нам, на котрій із них ступить Югославія після смерті Миколи Пашіча.

М. Анський.

„Собран'є общества Качковського“.

З освітньої діяльності „русских“.

Для 8. ц. м. відбулися у Львові річні збори „общества Качковського“, що закладене 1873 р. для конкуренції з „Просвітою“, вело до війни доволі живу діяльність у відомому напрямі. По війні товариство це відновило свою роботу, але успіхи її — мінімальні, бо спирали все те що живе здорове, адуцине — відвернулося від нього раз на асе. Доказом тої кризи, що повисла над „обществом Качковського“ наче меч Дамокла і скінчиться аж тоді, як воно займатиметься або перейде в шілоїсти в українській табор, були й останні збори цього товариства, коротка звіттовлення з яких подали ми зараз по зборах. Нині доповнимо наш звіт на основі даних, поданих нам їх учасником.

Перш за все одно слід спертати зараз на початку, аби не було непорозумінь річні загальні збори „общества Качковського“ — це не збори умандатованих делегатів товариства, як це здавна прийнялося на зборах всіх центральних українських установ, але збір усіх тих московських недобитків і мамути, з цілого краю, що їх ні життя ні зокрема останні роки нічого не навчили, а які засуджені на немилу, хоч повільно замирання. І тільки з їх смертю прочиститься у нас атмосфера вповні, бо народний організм звільниться аж тоді околочно від того болючого чирка, який був у нас на протязі цього свого існування московіфікаційних рух.

Передовсім на цюгорні збори зібралися масово „русские маси“ від Горлиць по Скалат, бо львівські мейери визнавали всіх, то люблять „святую Русь“, приїжджали і рятувати „общество“ нібито перед Українцями з „Волі Народа“. Не дивно, що на „собрании“ виявилось до 400 осіб, в тому числі до 50 священників, а даліше велике число „матушок“ і „русских дітв“, а також саїтських інтелігентів. Було там де студентів з „Друга“, а найменше селян. Так за. поступові елементи (молодь і селянство) засіли на лівні, всі інші на правні.

А коли відійшли, — Володька теж буркнув: — Ну й правдивий „масол“!

— О—

Не знали злиднів Володька з Митькою, а після перся такі й добре зажирували.

Володька почав побояватися, що як приїде мати — то йому увірветься розкішне життя.

Навідувався кілька разів до кімнати. Вона так само стояла пустою й ніщо до неї не прибувало.

Тоді вирішив зовсім не ходити. Як приїде мати, — хай його шукає.

Але розкіш почала потроху спадати.

І ось дійшло: на останній купили хліба та й загоріли. Слід було шукати засобів.

Митька розпорядився: — Ти йди попросиш на базарі, а я вже постараюсь...

Чи то Володька мляво просив, чи то селяни поспушували, — ніхто не дав і крихти.

Володька не турбувався. Не випросив, то й не випросив. Там уже Митька напевне щось має.

Поспішав до нього.

Раптом: що це? Митьків хазяїн, хазяйка й ще якийсь чоловік тягнути Митьку вулицею за руки, штовхав у спину, в боки...

— А ти, злодійко!... Думаєш, що це тобі — торішні борошно? Я тобі справді суку! — торішні борошно. Митька заплакав? — Від нього так зробилось страшно Володьці, що він пустився навтікача в бічну вулицю.

Стало все зрозумілим. Це Митька лавив до хазяїна в комору й хотів витягти суку. А як хазяїн знає про торішні борошно? А може він що й про нього, Володьку, знає, та й догнати його?

— Ух! — аж мороз пройшов. І Володька ще дужче побіг.

(Продовження буде.)

ГОРДИН ВРАСКО.

БЕЗПУТНІ.

Сучасна фільма.

(Продовження).

Пані вмовляла чоловіка на міну. Тільки вона перевернула сака, щоб показати, яка в ньому підбника, а Митька вже штовхав Володьку:

— Сховай!

— Ой! — вереснула пані.

— Тут малий витавсь загула — юрба.

Володька йомуло в серці. Став поточуватись між крамницями. І тільки вийшов на просторіше місце, як зваду:

— Ловіть, ловіть! Ойде він...

Не стинившись, Володька без духу пустилась навтікача. Біг без огляду, без ушину й до того знесилився, що аздавалось от-от упаде. З гори переохоло, в очах мигтіло, але кожна тін з новою силою штовхала.

Вже й не памагав, як перебіг у вімнату до Митьки. Знесиленій упав на ліжку. Не міг одихатись, млісно. Єдина думка снувала: „краді з голоду вмерти, ніж такі страхи пережити“. Він і зараз не певен, що хтонебудь не прибіжить слідом.

З острахом зиркнув у вікно. Там веселий шов Митька.

— Що, не вагуюсь?

— Не загубив якого! — дивуючись собі, вийшов Володька з пазухи пуделко.

— Будем жити! — весело най повес Митька.

— Чого ти, дурний, так довго тікав, а ніяк не міг тебе догнати?

— Еге! А який злодій?

— Таж за тобою ніхто не біг. Вони мене чинили.

— Ну, та й що? — Ну, азовили та й пустили. Я-ж нічого не брав.

— А ти не злякався?

— Хе, чого мені злякатись? Я, брат блатний.

Перед Митьковою мужністю й Володьці стало якось спокійніше. Він отвер рукавом піт, напився води й разом із Митькою почав мизуватись перцем.

Той вітнішо виблискував проти соція зеленим каміньчиком.

Вирішили до завтра заховати під дошку в підлозі. Але через п'ять хвилин виймали. — боялись, що пацани його десь затягнуть. Переховали вдруге, потім втретє, вчетвертє. І так аж до вечора.

Увечері покляли пуделко під подушку, а сами лягли на ній спати. Заснути не могли. Радість хвилювала. Володька був гордий з того, що лежить в такому героєм, як Митька.

— А що таке „блатний“? — запитав він.

— Блатний? Це, брат, фармазонник, спеціаліст, — що захоче — те й дістане. От як ми з тобою сьогодні.

Володька аж загігикав від утіхи, що його Митька так високо цінував, — а той продовжував:

— От мій дядько блаток, так блаток... Оце я понімаю...

І Митька аж за північ оповідав про злодійські вчинки свого дядька.

Вранці-ж обидва йшли до знайомого Митьковому дядькові зробити „шурум-бурум“ з перцем.

Аж і Хведько підбіг. Його вони з тяжким це бачили, але й не агадували.

— Хлопці, куди ви? І я з вами...

— Іди, ти... масол! — презирливо гукнув на нього Митька.

Хведько ніз несподіванки закам'янів.